
Ząbie, st. X gm. Olsztynek, woj. warmińsko-mazurskie, AZP 28-61/15

Informator Archeologiczny : badania 34, 129

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

ZAKRZÓW, st. 41, gm. Gogolin,
woj. opolskie, AZP 93-38/44

- ślad osadnictwa z górnego paleolitu (krąg oryński?)
- ślad osadnictwa kultury świderskiej ze schyłkowego paleolitu
- ślady osadnictwa mezolitycznego
- ślady osadnictwa kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- osada kultury łużyckiej (okres halsztacki)
- osada z okresu lateńskiego
- osada z okresu rzymskiego
- osada z okresu wczesnośredniowiecznego i średniowiecznego

Badania wykopaliskowe prowadzone przez mgr. Artura Stanisławskiego i mgr. Tymona Wojnickiego (Zakład Badań Ratowniczych, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Oddział we Wrocławiu). Finansowane przez inwestora.

Stanowisko było zagrożone budową autostrady A4. W 2000 r. przebadano 150 arów, odkrywając 300 obiektów różnej funkcji datowanych jw.

Znaleziono ponad 100 000 fragmentów ceramiki naczyniowej pradziejowej i średniowiecznej oraz ponad 10 000 zabytków krzemienych, kamiennych, brązowych, kościanych i innych.

Wyniki badań zostały opublikowane w „Badaniach Archeologicznych na Górnym Śląsku i Ziemiach Pogranicznych w latach 1999-2000”, Katowice 2002, s. 466.

ZĄBIE, st. X gm. Olsztynek,
woj. warmińsko-mazurskie,
AZP 28-61/15

- cmentarzysko szkieletowe późnoneolityczne związane z kulturą ceramiki sznurowej (późny neolit)
- osadnictwo późnoneolityczne i wczesnobrązowe o synkretycznym charakterze
- osada kultury kurhanów zachodniobałtyjskich (wczesna epoka żelaza)
- ślady pobytu ludności od końca XIX po czasy współczesne

Badania prowadzili dr Adam Waluś i mgr Dariusz Manasterski (Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Pracownia Terenowych Badań Archeologicznych). Prace prowadzone od 1997 r., finansowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. W sezonach 1997-1998 miały charakter sondażowy, a od 1999 r. – szerokopłaszczyznowy.

Stanowisko znajduje się około 12 km na wschód od Olsztyńka na niewielkim cyplu Jez. Łańskiego. Ogółem rozpoznano wykopaliskowo obszar 15 arów, co stanowi około 10% całego stanowiska. W trakcie prac odkryto warstwę kulturową oraz ponad 400 obiektów o charakterze sepulkralnym i osadniczym ze schyłku neolitu, wczesnego brązu, wczesnego żelaza oraz nowożytności. Pozyskano kilka tysięcy ułamków ceramiki naczyniowej z kilkuset naczyń oraz liczne artefakty krzemienne, kamienne, kościane, rogowe i bursztynowe. Do najbardziej interesujących obiektów należy 5 pochówków szkieletowych z późnego neolitu (w tym jeden z unikatowymi ozdobami bursztynowymi) oraz pozostałości osadnictwa datowanego na schyłek neolitu i wczesny brąz. Z tego czasu pochodzą m.in. naczynia o stylistyce, morfologii i technologii łączącej cechy paraneolityczne, późnoneolityczne oraz wczesnobrązowe (tj. grupy Linin KN, KAK, KCSZ, KM, PDZ/KI oraz KT).

Kolejna faza osadnicza jest datowana na wczesne żelazo. Z tego też okresu pochodzi 90% odkrytych obiektów oraz warstwy kulturowej. W trakcie tej fazy doszło w dużej mierze do zniszczenia wcześniejszego układu warstw, a także naruszenia i zniszczenia wielu wcześniejszych obiektów (w tym większości pochówków). Ostatnim etapem użytkowania stanowiska jest okres od XIX w. do dzisiaj. W XIX i I. poł. XX w. na cyplu był prowadzony sezonowy wypas bydła. W trakcie prac nie stwierdzono orania ziemi, co w znacznym stopniu przyczyniło się do stosunkowo dobrego zachowania warstw i obiektów wczesnożelaznych i nie pogłębiło procesu destrukcji tych starszych.

Wyniki badań zostały opublikowane w „Badaniach Archeologicznych w Polsce i na zachodniej Białorusi w latach 2000-2001”, Białystok 2002, s. 63-74.